

Evangelická teologická fakulta UK

Oponentský posudek na bakalářskou práci Jitky Peterkové

Přístupy a metody při výuce žáků-cizinců na primárním stupni ZŠ v ČR

Zaměření práce na téma žáků-cizinců považuji za velmi vhodné a skutečně aktuální vzhledem k tomu, že žáci, pro které je čeština cizím jazykem, na běžných základních školách přibývají. Autorka využívá výrazně svého dlouhodobého zájmu o tuto oblast, již svou absolventskou práci řešila na podobné téma a také školní praxi věnovala návštěvám základních škol, které vzdělávají žáky-cizince.

Práce je opřena o solidní zázemí v odborných publikacích a článcích tištěných i elektronických, hojně jsou využity i internetové zdroje, autorka cituje výzkumy, statistiky, přehledy. K seznamu zdrojů jsou připojeny i relevantní právní dokumenty. Text je doplněn o řadu příloh, uvedených jako příklady účinných pomůcek a metod při výuce žáků-cizinců.

Celkové grafické zpracování je velmi dobré, výjimkou je Obsah, kterému chybí zarovnání vpravo a jednotný font. Jazyk práce je na velmi dobré úrovni po stylistické i gramatické stránce, autorka dobře pracuje s citacemi, výsledky výzkumů, vyčtenými poznatky, kompiluje informace z různých zdrojů v logické návaznosti a jazykové plynulosti.

Po formální stránce jsou splněny požadavky, mám jen drobnou poznámku – vyčleňovat jako samostatnou podkapitolu 2.4.1.1, když nenásleduje žádná další, je zbytečné tříštění; obsah podkapitoly může být neoddělenou součástí kap. 2.4.1. A zkratka SERRJ (str. 40) předchází svému vysvětlení (str. 43).

Z hlediska obsahu práce zřetelně sleduje svůj cíl – popsat nové směry, metody a přístupy ke vzdělávání žáků-cizinců na prvním stupni ZŠ. Je členěna do tří kapitol, na konci každé z nich najdeme shrnutí, které dodává práci podobu téměř didaktického textu a svědčí o schopnosti autorky vystihnout a plynule propojit ústřední zjištění. Do textu je zařazena podkapitola o interkulturní komunikaci, přesto větší ohled na kulturní kontext celého procesu vzdělávání dětí-cizinců považuji za opomenutí. Vzdělávání se děje v kontextu kulturního dialogu a jeho význam neklesá jen proto, že třeba tento dialog přehlízíme (i ignorace je způsob komunikace). Proto bych v textu uvítala např. více pozornosti na akulturační proces žáků-cizinců, ze kterého mj. vyplývá jejich vztah a motivace ke vzdělávání, k autoritě učitelky-ženy atd.

V celé koncepci – a to už není výtku jen přímo k autorce, která se v podstatě nese v širším diskursu vzdělávacích institucí – postrádám také aspekt psychologické supervize pro učitele, kteří se učí pracovat s žáky-cizinci. Do hry se totiž dostávají – jak si autorka sama všímá – předsudky, očekávání, dezinterpretace, konfrontace s vlastními schopnostmi a limity a mnohé další fenomény, které se stávají rizikem pro výkon práce, pro tvorbu vztahu k žákovi, k profesi, k sobě samotnému i pro samotný proces výuky a učení.

Souhlasím s autorkou, že se jí podařilo předestřít a popsat řadu účinných a doporučovaných opatření, přístupů a metod, které se dokonce na některých školách již uplatňují. Zbývá ještě otázka, jaká je připravenost – profesní i osobní – a ochota učitelů je aplikovat.

Práci doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnocení **A – výtečně**.

Mgr. Anna Klimešová

leden 2012